



SENAT RP

ZAPIS STENOGRAFICZNY

Wspólne posiedzenie
Komisji Gospodarki Narodowej
i Innowacyjności (174.)
oraz Komisji Środowiska (148.)
w dniu 24 września 2019 r.

IX kadencja

Porządek obrad:

1. Rozpatrzenie ustawy o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (druk senacki nr 1305, druki sejmowe nr 3522, 3784 i 3784-A).

(Początek posiedzenia o godzinie 17 minut 33)

(Posiedzeniu przewodniczy przewodniczący Komisji Środowiska Zdzisław Pupa)

Przewodniczący Zdzisław Pupa:

Szanowni Państwo, minęła godzina 17.30 – rozpoczynamy kolejne posiedzenie Komisji Środowiska, realizowane wraz z Komisją Gospodarki Narodowej i Innowacyjności.

Witam pana przewodniczącego Tadeusza... współprowadzącego dzisiejsze posiedzenie komisji. Jest z nami również pani przewodnicząca Rotnicka. Witam szanownych państwa.

Są z nami pan Piotr Woźny, pełnomocnik prezesa Rady Ministrów do spraw Programu „Czyste Powietrze” i od niedawna prezes Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Gratulujemy, Panie Prezesie, objęcia stanowiska. Jest z nami też pan Przemysław Hofman z Ministerstwa Przedsiębiorczości i Technologii, jest pani Monika Krauska, też z ministerstwa...

(Głos z sali: Krasuska.)

Krasuska. Przepraszam, dwa razy „u” przeczytałem. Pani również jest z tego samego ministerstwa. Jest pani Anna Janiszewska z Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – witam szanowną panią. Jest z nami pan Piotr Wróbel z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej – witam szanownego pana. Pani Anna Krzywicka z Najwyższej Izby Kontroli towarzyszy nam na kolejnym już posiedzeniu. Są też pan prof. Gromiec oraz pan Mirosław Reszczyński, główny legislator w Biurze Legislacyjnym.

Szanowni Państwo, żeby nie przedłużać, bo tempo dziś dosyć jest spore, witam szanownych państwa senatorów i proponuję, abyśmy rozpoczęli od złożenia przez pana Piotra Woźnego informacji na temat przedmiotu ustawy dotyczącej jakości powietrza, ale również kotłów, przede wszystkim piątej generacji, które mają emitować jak najmniej gazów do środowiska.

Proszę bardzo.

Pełnomocnik Prezesa Rady Ministrów do spraw Programu „Czyste Powietrze” Piotr Woźny:

Szanowni Państwo!

Ja bardzo się cieszę, że mamy okazję pracować nad tą ustawą, bo jest to takie domknięcie działań, które były realizowane w ramach Programu „Czyste Powietrze”. Bardzo często mieliśmy okazję wspólnie na ten temat rozmawiać.

Są 3 filary tego Programu „Czyste Powietrze”: standardy jakościowe dla paliw stałych, które są stosowane w gospodarstwach domowych; normy emisyjne dla kotłów na paliwa stałe; program finansowego wsparcia obywateli, żeby poprawiać efektywność energetyczną naszych domów jednorodzinnych i wymieniać przestarzałe kotły.

Ustawa, którą tu mamy, to jest – ja tak o niej mówię w skrócie – ustawa antykopciuchowa. Dzięki tej ustawie, po pierwsze, wprowadzamy czy niejako uświęcamy obowiązujący już standard emisyjny, jeżeli chodzi o kotły na paliwa stałe, po drugie, wprowadzamy zakaz importu do Polski pozaklasowych urządzeń, czyli takich, które nie trzymają polskiego standardu – a to jest bardzo ważne. Przełamujemy tutaj zasadę traktatową, notyfikowaliśmy to Komisji Europejskiej, Komisja Europejska, wiedząc, z czego wynika nasz problem z niską emisją, zgodziła się na to, żeby takie regulacje wprowadzić na terenie Polski. Wprowadzamy też w tej ustawie obowiązek stosowania przez przedsiębiorców standardu emisyjnego i wyposażamy Inspekcję Handlową w prawo kontrolowania tego, jakiej jakości są kotły czy jaki jest standard emisyjny kotłów, które są produkowane przez producentów.

Ale też nie zostawiamy producentów samych sobie. Właśnie w tej chwili przygotowujemy w Ministerstwie Przedsiębiorczości i Technologii, we współpracy z Ministerstwem Nauki i Szkolnictwa Wyższego, pierwszy w sumie program transformacyjny dla producentów kotłów na paliwa stałe i pomagamy im przestawić się na zupełnie nowe tory. Program „Czyste Powietrze” jest też wielką szansą dla polskiej gospodarki, dla tych przedsiębiorców, którzy do tej pory produkowali kotły na paliwa stałe, bo pokazujemy im, że chcemy im pomóc, wesprzeć ich badania, rozwój czy wdrażanie nowych technologii związanych czy to z produkcją kotłów biomasowych, czy to z produkcją pomp ciepła. W ubiegłym tygodniu mieliśmy w ministerstwie przedsiębiorczości spotkanie, na które przyjechała blisko setka osób z tego sektora i one, że tak powiem, bardzo ciepło powitały tę inicjatywę. A więc ja mam wrażenie, że wszyscy zdają sobie sprawę z tego, że bez regulacji prawnych, które wprowadzają pewne standardy jakościowe, nie poradzimy sobie z problemem niskiej emisji w Polsce. I, tak jak mówię, wspomniana ustawa to jest, powiedziałbym, coś w rodzaju ukoronowania tych wysiłków, jest to domknięcie kwestii kotłowych. Ta ustawa antykopciuchowa spowoduje, że na polskim rynku po prostu nie będzie można sprzedawać złej jakości kotłów na paliwa stałe. I to o tym dzisiaj tutaj rozmawiamy.

Przewodniczący Zdzisław Pupa:

Dziękuję za bardzo syntetyczne przedstawienie materii ustawy.

Teraz pan Reszczyński z naszego, senackiego Biura Legislacyjnego. Proszę o uwagi.

Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Mirosław Reszczyński:

Szanowni Państwo Przewodniczący! Panie Prezesie!
Szanowni Goście! Wysoka Komisjo!

Biuro przygotowało 1 uwagę ogólną i 3 uwagi szczegółowe dotyczące omawianej ustawy.

Pierwsza uwaga odnosi się do przebiegu procesu legislacyjnego na etapie sejmowym. Wstępnie chcemy zwrócić uwagę, że podnosimy i dzielimy wątpliwości wyrażone już przez sejmowe biuro legislacyjne co do procesu legislacyjnego i prac nad tą ustawą. Uwaga ta odnosi się do art. 2–4 i 6 noweli przewidujących nowelizację odpowiednio ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy – Prawo budowlane, ustawy – Prawo energetyczne oraz ustawy o podatku od towarów i usług. Zwracam uwagę, że zmiany, nowelizacje tych ustaw zostały wprowadzone w trakcie drugiego czytania. W ślad za biurem legislacyjnym Sejmu wskazujemy, że zgodnie z orzecznictwem trybunałowym podstawowe treści, które ostatecznie znajdują się w ustawie, powinny przebyć pełną drogę trzech czytań, a więc powinny być objęte pierwotną materią projektu przekazanego do Sejmu. Odnosi się do tego art. 118 i 119 konstytucji. Podkreślamy, że dopuszczalny zakres poprawek wyznaczany jest przez pierwotną materię projektu ustawy, czyli przez nowelizację, a nie przez materię ustawy nowelizowanej. Konstytucyjny nakaz, aby podstawowe treści, które znajdują się ostatecznie w ustawie, przebyły pełną drogę procedury sejmowej, ma na celu to, aby nie zabrakło czasu i możliwości na przemyślenie przyjmowanych rozwiązań i zajęcie wobec nich stanowiska. W szczególności odnosi się to do poprawek zgłaszanych na ostatnim etapie prac legislacyjnych, czyli w trakcie drugiego czytania. Tak jak mówię, podnosimy te wątpliwości.

Teraz przejdę do omawiania uwag szczegółowych.

Pierwsza z nich odnosi się do proponowanego, wprowadzanego brzmienia ust. 2 w art. 171b ustawy – Prawo ochrony środowiska. Przepis ten brzmi: „Uwzględniając potrzebę ograniczenia negatywnego wpływu na środowisko oraz zdrowie i życie ludzi, przepisu ust. 1 nie stosuje się do kotłów na paliwo stałe o znamionowej mocy cieplnej nie większej niż 500 kW, które nie spełniają wymagań określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 169 ust. 1” – tu chodzi o rozporządzenie ministra określające wymagania dotyczące kotłów. Właśnie o tym odstąpieniu od zasady swobodnego przepływu towarów pan prezes informował, przedstawiając podstawowe cele ustawy. My zwracamy uwagę, że ta początkowa część przepisu jest w istocie uzasadnieniem intencji ustawodawcy, a w naszej ocenie odpowiednim miejscem do tego rodzaju komunikatów jest uzasadnienie ustawy.

Uwaga nr 2 odnosi się do art. 1 pkt 4 noweli, w którym proponuje się dodanie w tytule V ustawy – Prawo ochrony środowiska działu VI, wprowadzającego administracyjne kary pieniężne za naruszenie zakazu wprowadzania do obrotu kotłów na paliwo stałe niespełniających wymagań. Ze względu na strukturę ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz zakres przedmiotowy działu III w tytule V te same ustawy wydaje się, iż przedmiotowe uregulowania wprowadzające administracyjne kary pieniężne powinny być dodane w dziale III, po rozdziale 5, w tytule V ustawy – Prawo ochrony środowiska. Takie umiejscowienie tego rodzaju przepisów zostało zaproponowane chociażby w ustawie, którą Wysoka Komisja zajmowała się przed chwilą, czyli w ustawie – Prawo ochrony środowiska. W naszym przekonaniu systematyka ustawy – Prawo ochrony środowiska wskazuje, że powinno się uwzględnić i umiejscowić te uregulowania w dziale III, jako osobny rozdział w tytule V ustawy – Prawo ochrony środowiska.

Trzecia uwaga odnosi się do art. 3 noweli i dodawanego pktu 9 w art. 33 ust. 2 ustawy – Prawo budowlane. Wskazujemy, że konieczne jest skorygowanie odesłania do kodeksu karnego. Przedmiotowy przepis art. 33 ust. 2 powinien odsyłać do art. 233 §6 kodeksu karnego, a nie, jak dotychczas, do art. 233 §1 tego kodeksu. Ponadto, mając na uwadze końcową część przepisu, należy podnieść, iż w jego treści nie zawarto klauzuli, do której występuje odesłanie w tym przepisie.

Do tego przepisu mam jeszcze jedną uwagę. Otóż zwracamy uwagę, że propozycja dodania pktu 9 w art. 33 ust. 2 prawa budowlanego... Mamy tu tzw. nakładkę legislacyjną. Zwracam uwagę, że zgodnie z postanowieniami art. 5 pkt 4 ustawy z dnia 30 sierpnia 2019 r. o zmianie ustawy o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych oraz niektórych innych ustaw – a ustawa ta została podpisana przez prezydenta w dniu 6 września bieżącego roku – w prawie budowlanym w art. 33 ust. 2 dodaje się już pkt 9 w brzmieniu innym niż proponowane niniejszą nowelizacją. W związku z tym z chwilą wejścia w życie przywołanej ustawy z dnia 30 sierpnia bieżącego roku oraz niniejszej ustawy wystąpi sytuacja, w której w treści ustawy – Prawo budowlane będą dwa przepisy oznaczone w ten sam sposób: będą dwa pkt 9 w art. 33 ust. 2. W naszym mniemaniu znacznie utrudni to stosowanie obydwu przepisów. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Zdzisław Pupa:

Dziękujemy.

Pan minister. Proszę bardzo.

Pełnomocnik Prezesa Rady Ministrów do spraw Programu „Czyste Powietrze” Piotr Woźny:

Tak. Odnosząc się do tego, zaczynając od tej uwagi ogólnej... Ja generalnie absolutnie rozumiem to, że sejmowe biuro legislacyjne, tak jak i Biuro Legislacyjne Senatu, muszą takie uwagi podnosić. Ale ja bym powiedział w ten sposób: wspólnym mianownikiem tych poprawek, które zostały złożone do projektu tej ustawy, jest to, że one

wszystkie dotyczą czystego powietrza – bo ta ustawa, tak jak mówię, to jest ukoronowanie procesu legislacyjnego i ukoronowanie całej wielkiej reformy antykopciuchowej, czyli doprowadzenie do tego, żeby na polskim rynku nie można było stosować urządzeń, które nie spełniają standardów emisyjnych. I te 3 poprawki, o których tutaj biuro mówiło, to jest kwestia tego, że mamy programy narodowego funduszu ochrony środowiska i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska, w których przewiduje się wypłatę dotacji dla osób fizycznych, a my wprowadzamy regulację, która likwiduje obowiązek płacenia podatku dochodowego od osób fizycznych od wypłaconej dotacji. No bo to jest trochę bez sensu, że państwo z jednej strony stymuluje pewne określone działania przez wypłatę dotacji, a z drugiej strony każe potem płacić od tego podatek dochodowy, dokładając całą mitręgę administracyjną – wystawianie PIT-ów, rozliczanie się itd. Zresztą chciałbym tu przypomnieć, że obydwie Wysokie Izby w ubiegłym roku w ramach nowelizacji ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych zgodziły się na to, by dotacje wypłacane w ramach Programu „Czyste Powietrze” były zwolnione z podatku dochodowego od osób fizycznych, i myślę, że tak powinno zostać. A więc to jest kwestia pierwszej poprawki. Czyli w ramach tej poprawki tak naprawdę generalnie upraszczamy ludziom życie, doprowadzając do tego, że chętniej i, że tak powiem, bardziej ochoczo będą instalować panele fotowoltaiczne na swoich dachach.

Druga kwestia to kwestia absolutnej paranoi, którą likwidujemy wprowadzaniem przepisem. Chodzi o ujednoczenie stawki VAT na domowe instalacje, instalacje domowych odnawialnych źródeł energii. Bo mamy w tej chwili taką sytuację – i to jest powód, dla którego ta poprawka w ogóle powstała – że wg interpretacji któregoś z oddziałów Krajowej Administracji Skarbowej jeżeli instaluję sobie instalację fotowoltaiczną na swoim dachu, to płacę stawkę 8%, ale jeśli instaluję ją na tarasie swojego domu, to płacę 23%. No, myślę, że naprawdę trudno jest obywatelom zrozumieć, dlaczego w przypadku instalacji fotowoltaicznej, która jest montowana na potrzeby obsługi naszego domu, w zależności od tego, czy jest ona na tarasie, czy na dachu, jest generalnie taka różnica w stawkach VAT. Wprowadzamy więc po prostu przepis, który odsyła do definicji budownictwa społecznego i prowadzi do tego, że będzie jedna 8-procentowa stawka w przypadku instalacji, która pod względem funkcjonalnym jest przeznaczona do tego, żeby serwisować nasz dom.

No i trzecia sprawa, która jest bardzo, bardzo ważna. Do tej pory nie mieliśmy w Polsce przepisu, który by przewidywał jakiś rodzaj obowiązku podłączenia do sieci ciepłowniczej. Komisja Europejska od wielu lat zwracała nam na to uwagę. Do tego jesteśmy pozwani... Tzn. jest duże ryzyko, że za chwilę zostaniemy pozwani przed Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej za to, że nie spełniamy standardów jakości powietrza. W wezwaniu, które w lipcu dotarło do polskiego rządu z Komisji Europejskiej, właśnie ta kwestia, że w Polsce nie ma efektywnego obowiązku podłączenia do sieci ciepłowniczej, była wskazywana przez Komisję. A więc włożyliśmy to do ustawy po to, by... Zakładam, że będzie to argument, tzn. chodzi generalnie o pokazanie tego, że Polska tak kształtuje swoje regulacje,

żeby podłączano się do sieci ciepłowniczych, bo to jest jedno z głównych narzędzi walki z niską emisją.

Ja absolutnie rozumiem rolę biur legislacyjnych i Sejmu, i Senatu, ale chcę powiedzieć, że nie wyobrażam sobie, by ktokolwiek kwestionował te poprawki przed Trybunałem Konstytucyjnym, bo każda z tych poprawek po prostu jest albo w interesie obywateli, albo w interesie czystego powietrza, czyli również w interesie obywateli. To tyle w ramach odniesienia się do uwagi ogólnej.

A co do kwestii szczegółowych, to w Sejmie też wskazywano nam, że powinniśmy trochę inaczej, że tak powiem, zredagować przepis dotyczący wyłączenia zasady swobodnego przepływu towarów, która jest wskazana w traktacie stowarzyszeniowym. Ale ja mogę powiedzieć tylko tyle, że Ministerstwo Spraw Zagranicznych – które z punktu widzenia rządowej legislacji jest odpowiedzialne za to, żeby orzekać, czy coś jest zgodne, czy nie, z traktatem stowarzyszeniowym czy z Traktatem o funkcjonowaniu Unii Europejskiej – należało na to, żeby taką klauzulę wprowadzić i by bardzo wyraźnie podkreślić, że my właśnie odsyłamy tu do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, i wskazać, dlaczego, z jakich powodów, decydujemy się na ograniczenie dostępu towarów do rynku wewnętrznego. Chodzi o to, żeby pokazać, że ze względu na kwestie wyłączeń dopuszczalnych w traktacie możemy zastosować takie wyłączenie w prawie ochrony środowiska. A więc to... To rozwiązanie przeszło przez Rządowe Centrum Legislacji, również w komisji prawniczej ta kwestia była podnoszona, i na poziomie rządowym było podkreślane, że stanowisko MSZ mówiło o tym, żeby wpisać właśnie tego typu odwołanie. To tyle do uwagi nr 1.

Co do uwagi nr 2, dotyczącej tego, żeby wprowadzić, że tak powiem, oddzielny rozdział wprowadzający administracyjne kary pieniężne za naruszenie zakazu wprowadzania kotłów na paliwa stałe, to, tak jak mówiłem, myśmy przeszli naprawdę bardzo... Nie chcę tego nazywać drogą krzyżową, ale to była naprawdę skomplikowana ścieżka legislacyjna. I takie były ustalenia komisji prawniczej, tj. w tej redakcji, która jest zaproponowana w ustawie, chodziło o podkreślenie odrębności tej regulacji. Bo co do zasady, to kary za nieprzestrzeganie przepisów prawa ochrony środowiska są wymierzane przez organy Inspekcji Ochrony Środowiska i środki z tego zasilają fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej, ale akurat tutaj, w przypadku kotłów, te działania będą wykonywane przez Inspekcję Handlową. Dlatego zdecydowaliśmy się na taką, a nie inną redakcję tego przepisu.

Co do uwagi nr 3, to niestety z bólem muszę przyznać, także jako prawnik, który ciągle nie może zapomnieć o tym, że skończył studia prawnicze, że trudno mi się nie zgodzić z tymi uwagami. I tu jest pytanie generalnie do Wysokiej Izby... Ja powiem w ten sposób: to są propozycje poprawek legislacyjnych, które są, że tak powiem, absolutnie zasadne...

(Wypowiedzi w tle nagrania)

Tak. Takie poprawki, że tak powiem, uważam... No, tu rzeczywiście nastąpił jakiś kiks legislacyjny. Zamiast „§1” powinien tu być „§6”; to pouczenie – o którym Ministerstwo Sprawiedliwości przypominało sobie, niestety, już po etapie drugiego czytania – też powinno być wprowadzone; no i to,

o czym mówił pan mecenas, czyli ten pkt 9... No tak, rozumiemy, że została uchwalona nowelizacja ustawy, chyba ustawy o wspieraniu budowy sieci telekomunikacyjnych, i że w związku z tym mielibyśmy tu rozbieżność. A więc z tymi propozycjami poprawek trudno mi się nie zgodzić.

Przewodniczący Zdzisław Pupa:

Myszę, że pan minister później pomoże nam podjąć decyzję przy głosowaniu.

W tej chwili o głos prosił pan Wojciech Piecha.
Proszę bardzo, Panie Senatorze.

Senator Wojciech Piecha:

Ja mam do przedstawienia 3 poprawki autorstwa ministerstwa przedsiębiorczości, które dostałem 15 minut temu.

Pierwsza poprawka do ustawy o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska dotyczy art. 3. Chodzi o to, by art. 3 nadać następujące brzmienie.

Art. 3. W ustawie z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz.U. z 2019 r. poz. 1186, 1309, 1524, 1696) w art. 33 ust. 2 w pkt 9 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje pkt 10 w brzmieniu: „oświadczenie projektanta dotyczące możliwości podłączenia projektowanego obiektu budowlanego do istniejącej sieci ciepłowniczej, zgodnie z warunkami określonymi w art. 7b ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne, złożone pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia wynikającej z art. 233 §6 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz.U. ...); składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli o następującej treści: «Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.». Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń”.

I tu uzasadnienie: celem niniejszej poprawki jest uzupełnienie przepisu o treść oświadczenia klauzuli składanej przez podmiot obowiązany do złożenia tego oświadczenia, a także poprawienie odniesienia do art. 233 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny.

W odniesieniu do propozycji dodania pktu 9 w art. 33 ust. 2 ustawy – Prawo budowlane, w niniejszej poprawce, uwzględniając także konieczność dostosowania się do postanowienia art. 5 pkt 4 ustawy z dnia 30 sierpnia 2019 r. o zmianie ustawy o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych oraz niektórych innych ustaw, w którym dodaje się pkt 9 w art. 33 ust. 2 ustawy – Prawo budowlane, w celu uniknięcia kolizji przepisów, tj. tego, że funkcjonowałyby 2 przepisy oznaczone w ten sam sposób... Dokonuje się jej usunięcia poprzez zmianę numeru z „pkt 9” na „pkt 10” w art. 33 ust. 2 ustawy – Prawo budowlane. Dodatkowo w celu uspoźnienia brzmienia przedmiotowego przepisu z brzmieniem art. 7b ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne, a także objęcia każdego rodzaju obiektu budowlanego, dla którego musi zostać zapewnione ogrzewanie, obowiązkiem, o którym mowa w nowym pkt 10 w art. 33 ust. 2 ustawy – Prawo budowlane, następuje zmiana terminu „budynek” na „obiekt budowlany”.

I poprawka nr 2 do ustawy: po art. 9 dodać art. 9a w następującym brzmieniu.

Art. 9a. Do spraw uregulowanych ustawami zmieniającymi w art. 3 i 4 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, w zakresie ustaw zmienianych w art. 3 i 4 stosuje się przepisy dotychczasowe.

Uzasadnienie: celem poprawki jest wprowadzenie przepisów przejściowych regulujących postępowanie w przypadku złożonych już wniosków o wydanie decyzji o pozwoleniu na budowę, tj. w takim przypadku, gdy proces ubiegania się o wydanie decyzji o pozwoleniu na budowę został wszczęty, a nie został zakończony. Tu zastosowanie będą miały przepisy dotychczasowe.

I poprawka nr 3: art. 11 nadać następujące brzmienie.

Art. 11. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 1 pkt 3 w zakresie art. 172a pkt 1 oraz art. 3 i 4, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2020 r.

Celem poprawki jest wprowadzenie *vacatio legis* w odniesieniu do przepisów art. 3 i 4 ustawy w taki sposób, aby zarówno nowi odbiorcy, odbiorcy końcowi ciepła, jak i projektanci obiektów budowlanych mogli przystosować się do zmiany przepisów. Dziękuję.

Przewodniczący Zdzisław Pupa:

Dziękuję bardzo.

Prosił o głos pan senator Grzegorz Peczkis, później będzie pan senator Stanisławek.

Senator Grzegorz Peczkis:

Tak. Ja chciałbym, korzystając z okazji, powiedzieć, że takiej determinacji, graniczącej z desperacją – oczywiście w pozytywnym sensie – jaką wykazuje pan minister... To godna podziwu postawa, jakiej nie widzimy często w walce o rzecz banalną, o rzecz, o którą wszyscy powinniśmy walczyć – o czyste powietrze, którym oddychamy na co dzień, zwłaszcza w aglomeracjach, ale i w małych miasteczkach, gdzie te tzw. kopciuchy wciąż jeszcze funkcjonują. Cieszę się, Panie Ministrze, że nie poszedł pan drogą bardzo intensywnej walki, tzn. nie uderza pan w tych, którzy je jeszcze użytkują – chociaż oczywiście są głosy, że należałoby radykalnie... Ale to byłoby, jak myślę, społecznie nie do przyjęcia. Cieszę się, że wybraliście drogę pośrednią, czyli czasowego dochodzenia do ideału, do którego – głęboko w to wierzę – z pana udziałem dojdziemy już niebawem. Dziękuję.

Przewodniczący Zdzisław Pupa:

Dziękuję bardzo.

Pan prof. Stanisławek.

Senator Andrzej Stanisławek:

Dziękuję bardzo.

Dołączam się do tej w zasadzie laudacji ze strony pana dra Grzegorza Peczkisa, bo to jest rzeczywiście ustawa

bardzo dobra i oczekiwana. Dziękujemy bardzo, Panie Ministrze, że możemy taką ustawę procedować.

Ale ja mam uwagę w odniesieniu do kar, które pan minister zaproponował w tej ustawie. Oczywiście wiemy, że każda kara powinna być skuteczna, proporcjonalna, a jednocześnie odstraszająca. Ale kary zaproponowane w art. 321k pkt 2 i 3 nie są ani proporcjonalne, ani adekwatne. Pkt 2 mówi: administracyjna kara pieniężna wynosi do 5% przychodu przedsiębiorcy osiągniętego w poprzednim roku kalendarzowym, jednak nie mniej niż 10 tysięcy. Koło Lublina jest firma krzaczek, która produkuje kotły piątej generacji, 5 plus, ale jednocześnie prowadzi duże usługi hydrauliczne, czyli zyski osiąga nie ze sprzedaży kotłów – to robi tylko przy okazji. I teraz pytanie: jak my – a my oznacza tu: państwo – rozliczymy tego przedsiębiorcę? Od czego to będzie liczone? Czy od przychodu z usług hydraulicznych, czy od tego z kotłów? To jest tutaj bardzo niejasne. To jest pierwsza sprawa.

Druga. Pkt 3 mówi: jeżeli przedsiębiorstwa w poprzednim roku kalendarzowym nie osiągnął przychodu albo nie prowadził działalności gospodarczej, administracyjna kara pieniężna wynosi 10 tysięcy. Np. ja jestem importerem, w zeszłym roku nie miałem firmy, ale w tym roku założyłem firmę i sprzedałem kotły za parę milionów. I ja zapłacę te 10 tysięcy, nie ma z tym problemu. Czyli tu kara jest nieadekwatna. I dlatego bym prosił o rozpatrzenie tego: albo te 5% to będzie od ceny brutto kotłów wprowadzonych na rynek w danym roku kalendarzowym, albo przechodzimy na formy kary od obrotu – czyli jeżeli firma wprowadziła kotły za kwotę np. od 10 do 50 tysięcy, to jest tu kwota jakaś, a jeżeli wprowadziła znacznie więcej kotłów, to i kara jest adekwatna. Tak że bym prosił, żeby się nad tym zastanowić, bo to, co jest teraz, jest niesprawiedliwe. Dziękuję.

Przewodniczący Zdzisław Pupa:

Dziękuję, pan senator Maciej Łuczak.

Senator Maciej Łuczak:

Panie Ministrze, ja bardzo się cieszę, że ktoś w końcu zrobił taki dobry ruch, jeżeli chodzi o fotowoltaikę, bo trudno było nam wytłumaczyć – przynajmniej moim mieszkańcom – dlaczego VAT na baterie zamontowane na budynku wynosi 8%, a jeżeli są one w ogródku, a tak samo obsługują budynek, to jest to 23%.

Ale mam też pytanie, tzn. chciałbym doprecyzować: czy jeśli chodzi np. o odwierty pod pompy ciepła czy o przydomowe oczyszczalnie ścieków... Rozumiem że tu nadal obowiązuje VAT w wysokości 23%. Ale myślę, że można by było pochylić się nad tym, żeby... No, nie wiem, ale może by przygotować taką ustawę, wg której budynki mieszkalne do powierzchni użytkowej, założymy, 300 m² – bo rozumiem, że jeżeli ktoś buduje budynek mający ponad 300 m², to stać go na to, żeby płacił większe podatki itd... Ale założymy – założymy, ja to tylko proponuję, to wszystko jest do przemyślenia – że do powierzchni 300 m² powinien obowiązywać VAT wynoszący 8%. Bo z tego, co ja słyszę, wynika, że jest wiele firm, które po prostu, mówiąc krótko, nie wystawiają faktur, bo nikt nie chce płacić VAT wynoszącego 23% za odwierty czy za przydomową oczyszczalnię ścieków. Dziękuję.

Przewodniczący Zdzisław Pupa:

Nie widzę więcej zgłoszeń.

W związku z tym, Panie Ministrze, prosiłbym, żebyśmy po tych odpowiedziach i uwagach, które zostały tu skierowane, a które pan uwzględnił... żeby uwzględnić tu również uwagi, propozycje poprawek Biura Legislacyjnego, jak również poprawki pana senatora Piechy.

Proszę bardzo.

Pełnomocnik Prezesa Rady Ministrów do spraw Programu „Czyste Powietrze” Piotr Woźny:

No, tak jak mówiłem... Jeżeli chodzi o poprawki proponowane przez Biuro Legislacyjne, to już mówiłem, jakie jest moje stanowisko. Poprawki pana senatora Piechy konsumują te uwagi i ja je w pełni akceptuję...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Częściowo, ale... Akceptuję poprawki pana senatora Piechy.

Odnosząc się do tego, o czym mówili panowie senatorzy Stanisławek i Łuczak, to jest tak... To znaczy ja sobie zdaję... Powiem w ten sposób: regulacja, o której myśmy rozmawiali... Bo to jest tak: problem pewnie trochę polega na tym, że... Ja też się zgadzam, że sprawa pod tytułem „nieuchronność kary” to jest jakby fundament w tego typu przypadkach. Ale pamiętajmy, że 1 stycznia 2020 r., czyli za niecałe 3 miesiące – czas strasznie szybko biegnie – wchodzi przepisy tzw. Ekodesignu, czyli przepisy prawa Unii Europejskiej, które ustanawiają standard emisyjny. I my to, co zaczęliśmy w sierpniu 2017 r., kiedy przyjęliśmy pierwsze rozporządzenie... To jest taka długa droga, która doprowadza nas do tego, żeby... Ale tak naprawdę chodzi też o to, by przygotować polskich przedsiębiorców i polski rynek na te przepisy, które i tak 1 stycznia 2020 r. z mocy prawa wchodzi w Polsce. No a ja nie ukrywam, że jestem wychowany niejako na rynku telekomunikacyjnym i na rynku ochrony prawa konkurencji, a tam przepisy zawsze przewidywały konstrukcję polegającą na tym, że jeżeli przedsiębiorca łamał przepisy ustaw sektorowych, to podlegał karze w zależności od obrotu. I my chcemy... My zasadniczo nie chcemy żadnych gardłowych regulacji itd., chcemy tylko i wyłącznie tego, żeby wszyscy przedsiębiorcy w Polsce respektowali te przepisy, które są ustanowione po to, żeby na rynek nie wchodziły pozaklasowe kotły. Ale niestety ja rozumiem też to, że jeżeli przedsiębiorca widzi w przepisach lukę, to ma święte prawo ją wykorzystywać. Prawda jednak jest taka, że polskie państwo już odrobiło w tej materii lekcję. Chodzi o to, że po tym, jak 1 sierpnia 2017 r. wprowadziliśmy przepisy, wg których w produkcji kotłów trzeba trzymać standardy emisyjne, ale jeżeli produkujemy kotły na biomasę niedrzewną, to nie trzeba trzymać tych standardów emisyjnych, nagle się okazało, że wszystkie kotły, które nie trzymają standardów emisyjnych, to są kotły na biomasę niedrzewną. A więc ja bym powiedział, że my już raz taką lekcję z liberalnej regulacji odrobiliśmy, a więc tym razem byłbym za tym, żeby tę regulację, że tak powiem, podkreślić. I jestem przekonany, że żadnemu uczciwemu przedsiębiorcy w Polsce z tego powodu krzywda się nie stanie.

Poza tym, tak jak powiedziałem, my chcemy wprowadzić nie tylko surowe regulacje, ale i takie, które doprowadzą do tego, że te przepisy, które 1 stycznia 2020 r. z mocy prawa wejdą w całej Unii Europejskiej, będą w Polsce stosowane. Dlatego wprowadzamy też program transformacji tych przedsiębiorców i dajemy im szansę, żeby swoje potencjały produkcyjne czy to, co robili do tej pory, przestroili na Program „Czyste Powietrze”. Chcemy, żeby nie tylko było tak, jak wtedy, gdy polscy piloci bronili Wielkiej Brytanii, a polski hydraulik na początku lat dwutysięcznych zadziwiał Europę... Bo myślę, że generalnie polscy przedsiębiorcy, którzy produkują urządzenia grzewcze, są w stanie znakomicie odnaleźć się w realiach polityki energetyczno-klimatycznej Unii Europejskiej. A więc ja byłbym za tym, żeby te przepisy w takim brzmieniu uchwalić.

À propos uwagi pana senatora Łuczaka, to powiem tak: pamiętajmy, że przydomowa oczyszczalnia ścieków to nie jest odnawialne źródło energii, a więc to, co... Ale przepis o odnawialnych źródłach energii będzie dotyczył również, że tak powiem, tych dolnych urządzeń związanych... Bo mamy generalnie pompy ciepła powietrze – powietrze, powietrze – ziemia. A więc jeżeli będzie wykonywany jakiś taki przydomowy odwiert po to, żeby złapać tę temperaturę spod ziemi itd., to będzie to również dotyczyło tych pomp ciepła, gruntowych pomp ciepła montowanych przy domach, a ważne będzie tu tylko sprzężenie tego funkcjonalnie z budynkiem mieszkalnym.

Ta regulacja z 300 m... Ona polega na tym, że do powierzchni 300 m² ma pan obniżoną stawkę, a jeżeli jest to 301 m², to za 300 m płaci się VAT w wysokości 8%, a za powierzchnię powyżej tego płaci się 23%. A więc to jest taka bardzo, powiedziałbym, rozsądna regulacja, która premiuje... Ale rozumiem, że możemy mieć też różne definicje budownictwa społecznego i możemy się zastanawiać, czy w przypadku 300 m² to jest jeszcze budownictwo społeczne. No ale takie przepisy w Polsce obowiązują.

Przewodniczący Zdzisław Pupa:

Dziękuję bardzo,

Nie widzę więcej zgłoszeń do zadawania pytań.

Teraz prosiłbym o pomoc, ta pomoc polegałaby na tym, że... Bo musimy podjąć decyzję, które poprawki przyjąć, czy pana senatora... Rozumiem, że poprawki pana senatora Piechy konsumują poprawki zaproponowane przez Biuro Legislacyjne.

Proszę bardzo, Panie Mirosławie, proszę nam pomóc.

Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Mirosław Reszczyński:

Szanowny Panie Przewodniczący, ja pragnę tylko poinformować, że Biuro Legislacyjne przedstawiło uwagi, ale one nie skutkowały propozycjami poprawek.

Jeśli chodzi o poprawki szanownego pana senatora, to poprawka dotycząca art. 3 jest zgodna z intencją, jaka została wskazana w opinii biura. Ale pozostałe poprawki nie są już związane z tą opinią, nie odnoszą się do uwag wskazanych przez Biuro Legislacyjne.

Przewodniczący Zdzisław Pupa:

Czyli rozumiem, że 2 dodatkowe propozycje poprawek ma Biuro Legislacyjne, oprócz poprawek pana...

(*Senator Jadwiga Rotnicka: Nie, to...*)

(*Wypowiedzi w tle nagrania*)

(*Głos z sali: Wszystkie poprawki senatora Piechy...*)

(*Pełnomocnik Prezesa Rady Ministrów do spraw Programu „Czyste Powietrze” Piotr Woźny: Tak, my je jakby przyjmujemy...*)

(*Wypowiedzi w tle nagrania*)

Czyli nie ma przejścia poprawek Biura Legislacyjnego, są poprawki pana senatora Piechy. Dziękuję serdecznie.

W takim razie przystępujemy do głosowania...

(*Głos z sali: Mikrofon, mikrofon...*)

Przystępujemy do rozstrzygnięć w głosowaniu.

Proszę, Panie Senatorze, te poprawki jeszcze raz zasignalizować.

(*Głos z sali: Ale już tak ogólnie.*)

Ale ogólnie...

(*Głos z sali: Bez uzasadnień.*)

(*Wypowiedzi w tle nagrania*)

Senator Wojciech Piecha:

Pierwsza. W art. 3 nadać brzmienie: w ustawie z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane w art. 33 ust. 2 w pkt 9 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje pkt 10 w brzmieniu...

Przewodniczący Zdzisław Pupa:

Dziękuję bardzo.

To wystarczy chyba. Tak?

(*Głos z sali: Tak.*)

Kto jest za przyjęciem tej poprawki? Proszę...

(*Wypowiedź poza mikrofonem*)

Biuro Legislacyjne. Przepraszam.

Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Mirosław Reszczyński:

Mam tylko jeszcze jedną drobną uwagę do tej propozycji. Z uwagi na fakt, że tak naprawdę ten pkt 9 w art. 33 ust. 2 do chwili obecnej nie występuje w systemie, bo ustawa nie została jeszcze opublikowana, to proponuję prosty zabieg legislacyjny: w ust. 2 dodaje się pkt 10 w brzmieniu... On i tak będzie punktem ostatnim. Wtedy nie będzie problemu z kropkami i umiejscowieniem tego przepisu.

I jeszcze jedna kwestia dotycząca stosowania tych przepisów. Mamy tę klauzulę: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”. Ona ma być wprost zawarta w oświadczeniu. Ale wiem, że w życiu codziennym są takie przypadki, kiedy podmiot, który ma tę klauzulę zastosować, jest kobietą, i tutaj mamy problem: czy odwzorowujemy w ustawie to pełne brzmienie w cudzysłowie, czy możemy to zmodyfikować? Bo są takie przypadki, jak wspomniałem, jeśli chodzi o stosowanie takich przepisów.

**Pełnomocnik Prezesa Rady Ministrów
do spraw Programu „Czyste Powietrze”
Piotr Woźny:**

W tym przypadku będziemy absolutnie, że tak powiem, progenderowi. A więc proszę zaproponować taką treść poprawki, która uwzględni zarówno kobiety, jak i mężczyzn.

**Główny Legislator w Biurze
Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Mirosław Reszczyński:**

To robimy modyfikację: „świadomy(-ma)”. Albo: świadoma/świadomy. I wtedy będzie to, wydaje mi się, proste w stosowaniu.

Przewodniczący Zdzisław Pupa:

Dziękuję. Mamy to wyjaśnione.
Kto jest za przyjęciem poprawki pana senatora Piechy, tej pierwszej? Proszę podnieść rękę. (13)
(*Głos z sali: Jednogłośnie.*)
Dziękuję.
(*Wypowiedź poza mikrofonem*)

Senator Wojciech Piecha:

Poprawka nr 2. Po art. 9 dodać art. 9a w następującym brzmieniu: do spraw uregulowanych ustawami zmieniającymi w art. 3 i 4 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, w zakresie ustaw zmienianych w art. 3 i 4 stosuje się przepisy dotychczasowe.

Przewodniczący Zdzisław Pupa:

Dziękuję.
Kto jest za przyjęciem drugiej poprawki, zechce podnieść rękę. (13)
(*Głos z sali: Jednogłośnie.*)

Dziękuję uprzejmie.
Proszę o kolejną poprawkę.

Senator Wojciech Piecha:

I poprawka nr 3. Art. 11 nadać brzmienie: „Art. 11. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 1 pkt 3 w zakresie art. 172a pkt 1 oraz art. 3 i 4, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2020 r.”.

Przewodniczący Zdzisław Pupa:

Dziękuję uprzejmie.
Kto jest za przyjęciem tej poprawki... Biuro Legislacyjne nie miało żadnych uwag.
Kto jest za przyjęciem tej poprawki, zechce podnieść rękę. Proszę bardzo... Panowie, głosujemy! Panowie Senatorzy! Zagadali się. Głosujemy. (13)
(*Głos z sali: Jednogłośnie.*)
Dziękuję bardzo.
Jest kolejna poprawka? Nie ma już.
W takim razie głosujemy nad przyjęciem całości.
Kto jest za przyjęciem ustawy z przedłużonymi poprawkami, zechce podnieść rękę. (13)
Jednogłośnie. Dziękuję uprzejmie.
Na senatora sprawozdawcę wyznaczam pana senatora Piechę

Senator Wojciech Piecha:

Dobrze.

Przewodniczący Zdzisław Pupa:

Zgadza się. Dziękuję serdecznie.
Dziękuję panu ministrowi, osobom towarzyszącym i państwu senatorom za obecność, a sekretariatom za pomoc i wsparcie. Dziękuję bardzo.
Zamykam posiedzenie komisji.

(Koniec posiedzenia o godzinie 18 minut 10)

Kancelaria Senatu

Opracowanie:

Biuro Prac Senackich, Dział Stenogramów

Druk i łamanie: Biuro Informatyki, Dział Edycji i Poligrafii